

Rīgā

05.09.2022. Nr. LPA 1.8.-14

LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai

*Priekšlikumi likumprojektam
“Grozījumi likumā “Brīvprātīgā darba likums”
(Nr. 1538/Lp13)*

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” un Ministru kabineta un Nevalstisko organizāciju sadarbības memoranda īstenošanas padomes nevalstiskās organizācijas*, ir iepazīnušās ar izstrādāto likumprojektu “Grozījumi likumā “Brīvprātīgā darba likums” (turpmāk – likumprojekts) un sniedz atzinumu.

Nevalstiskās organizācijas atzinīgi vērtē brīvprātīgā darba tiesiskā regulējuma pilnveidošanu, tādejādi radot labvēlīgus priekšnosacījumus brīvprātīgā darba attīstībai Latvijā. Tomēr, iepazīstoties ar izstrādāto likumprojekta redakciju, aicinām Saeimas deputātus pirms likumprojekta tālākas virzības organizēt diskusijas ar nevalstiskajām organizācijām, it īpaši tām, kuras organizē brīvprātīgā darba kustību. Ņemot vērā, ka likumprojekta 1.panta grozījumi paredz sistemātiskas un konceptuālas pārmaiņas, aicinām nodrošināt izpēti un diskusijas, lai rastu efektīvāko risinājumu. Proti, likumprojekta 3.1.pants paredz valsts pārvaldes iestāžu kompetenci brīvprātīgā darba jomā, izsakot to šādā redakcijā:

“(1) Labklājības ministrija kā vadošā valsts pārvaldes institūcija pilsoniskās sabiedrības veidošanā nodrošina brīvprātīgā darba politikas izstrādi un koordinētu īstenošanu sadarbībā ar nozaru ministrijām, pašvaldībām un citām valsts pārvaldes institūcijām, veicot šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.”

Izstrādātā 3.1.panta pirmās daļas redakcija rada izbrīnu nevalstisko organizāciju vidū, jo pēc būtības tā nosaka, ka turpmāk Labklājības ministrija tiek atzīta par vadošo valsts pārvaldes institūciju ne tikai brīvprātīgā darba politikas izstrādi un koordinēšanu, bet arī pilsoniskās sabiedrības attīstību kopumā. Ilgstoši nevalstiskās organizācijas aicina publisko pārvaldi skaidri definēt un ar atbilstošu mandātu stiprināt pilsoniskās sabiedrības atbalsta partneri kādā no esošajām valsts pārvaldes institūcijām, taču līdz šim diskusijas nav uzsāktas, tādēļ aicinām skaidrot, vai politiskā līmenī ir pieņemts lēmums, ka turpmāk Labklājības ministrija ir valsts pārvaldes institūcija, kas turēs kopēju rūpi par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanu un attīstību, un tās horizontālajiem jautājumiem.

“(2) informatīvu un konsultatīvu atbalstu brīvprātīgā darba politikas izstrādē un īstenošanā institūcijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, un sabiedrībai kopumā atbilstoši savai kompetencei sniedz Sabiedrības integrācijas fonds.”

Vēršam uzmanību, ka Sabiedrības integrācijas fonda likumā ir skaidri definēts SIF mērķis un uzdevumi. Likumā minētie uzdevumi neparedz likumprojektā ietvertās kompetences tvērumu, skaidri definējot, ka SIF uzdevumi ir saistīti ar publiskā finansēšana administrēšanu.

Tāpat saskatām, ka likumprojektā paredzētā pieeja, ilgtermiņā radīs negatīvas sekas uz brīvprātīgā darba attīstību, uzticot to koordinēt valsts pārvaldes institūcijai, nevis pašai pilsoniskajai sabiedrībai. Lai no tā izvairītos, aicinām likumprojektā paredzēt, ka 3.1. otrajā daļā definēto kompetenci īsteno biedrības un nodibinājumu, veicot valsts pārvaldes deleģētus uzdevumus. Valsts pārvaldes uzdevumu nodošanai, tai skaitā pilsoniskās sabiedrības attīstības jomā, ir ierasta prakse Latvijā un citviet pasaulē, kam ir virkne pozitīvu ietekmju, kā piemēram:

- līdzekļu lietderīgs izlietojums;
- konkurence, efektivitāte;
- ekspertu un speciālistu iesaiste;
- sabiedrības iesaiste.

Vienlaikus vēršam uzmanību, ka likumprojektā lietotais termins “nevalstiskās organizācijas” nav juridiski korekts un aicinām redakcijā precizēt uz “biedrības un nodibinājumi”.

Ministru kabineta un Nevalstisko organizāciju sadarbības memoranda īstenošanas padomes NVO:

Kristīne Zonberga, biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Agnija Jansone, biedrība "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija"

Agnese Frīdenberga, biedrība "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS"

Andris Gobiņš, biedrība "Eiropas Kustība Latvijā"

Ilze Bergmane, biedrība "Latvijas Jaunatnes padome"

Āris Ādlers, biedrība "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai Attīstībai"

Inese Vaivare, biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai"

Baiba Ziemeļe, biedrība "Latvijas Reto slimību alianse"

Zonberga 24245580
kristine@nvo.lv